

За результатами аналізу табл. 1 виявлено, що у 2022 р. скорочення виробництва основних видів продукції металургійних підприємств досягло 70 %, після чого у 2023 р. відбулася стабілізація, за якою спостерігалось невелике зростання обсягів виробництва, але все ще через окупацію значної кількості підприємств, що постачали сировину або виробляли продукцію, рівня 2021 р. дуже складно досягти.

Висновки. Війна значно впливає на металургійну промисловість України, що призводить до різкого скорочення обсягів виробництва та експорту. Галузь продемонструвала стійкість і здатність до адаптації перед руйнуваннями, логістичними проблемами та нестачею персоналу, про що свідчить часткове відновлення у 2024 р. Однак у 2025 р. з'явилися нові виклики, які загрожують підірвати досягнутий прогрес. У довгостроковій перспективі перехід до «зеленої» металургії є перспективним шляхом для модернізації та сталого розвитку, але це залежить від значних інвестицій та сприятливої політики. Металургійний сектор залишається важливим для економіки України, і постійна державна та міжнародна підтримка відіграватиме вирішальну роль у його відновленні та майбутньому.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Офіційний сайт міністерства фінансів України. URL: <https://minfin.com.ua/> (дата звернення: 25.04.2025).
2. Офіційний сайт сталеливарної компанії YIEH. URL: <https://www.yieh.com/> (дата звернення: 25.04.2025).
3. Офіційний сайт агентства зі звітності про ціни на різні товари Fastmarkets. URL: <https://www.fastmarkets.com/> (дата звернення: 25.04.2025).

Крутий А. І.

здобувач вищої освіти

ОП «Фінанси, банківська справа та страхування»

Львівського національного університету імені Івана Франка

Луцик О. М.

аспірант кафедри фінансів, грошового обігу та кредиту

Львівського національного університету імені Івана Франка

ОРГАНІЗАЦІЯ ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВОЇ ПОЛІТИКИ НА ПІДПРИЄМСТВАХ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Вступ. Фінансова політика є важливим інструментом управління підприємством, оскільки саме вона визначає напрями використання фінансових ресурсів і забезпечення фінансової стійкості. У сучасних умовах динамічних економічних змін, зростання міжнародної конкуренції та інтеграції світових ринків її значення в реалізації стратегічних цілей підприємства лише посилюється.

У період воєнного стану в Україні питання формування ефективної фінансової політики підприємств набуває особливого значення. Цей процес потребує комплексного підходу та високої здатності підприємств оперативно реагувати

на зміни у зовнішньому середовищі. Після початку повномасштабної агресії Російської Федерації у 2022 р. багато українських компаній були змушені переглянути свої фінансові стратегії, беручи до уваги нові ризики, нестабільність і зростання невизначеності у країні та світі.

Метою нашого дослідження є аналіз сучасних підходів до організації фінансової політики підприємств України в умовах воєнного стану, виявлення особливостей її реалізації та окреслення можливих шляхів оптимізації для забезпечення фінансової стабільності та стійкості бізнесу.

Основна частина. Теоретичну основу дослідження становлять праці таких науковців: Г. М. Коцюрубенко, П. П. Латковський, Е. М. Лібанова та О. В. Макарова, О. С. Білоусова та інші.

Фінансова політика в умовах війни виконує як економічну, так і соціальну функцію. Основними принципами її побудови є гнучкість, оперативність, обґрунтованість і прозорість [2]. В умовах суттєвих загроз підприємства повинні забезпечувати фінансову стабільність, збереження робочих місць і виконання зобов'язань перед партнерами, працівниками та державою.

Період воєнного стану супроводжується низкою викликів: порушенням логістичних ланцюгів, валютною нестабільністю, втратою матеріальної бази, мобілізацією персоналу. Отже, фінансова політика має бути спрямована на короткострокове планування, швидке коригування витрат і посилення контролю за дебіторською та кредиторською заборгованістю [1].

Ефективне управління грошовими потоками набуває першочергового значення. Бюджетування має орієнтуватися на короткі періоди (1–3 місяці), що дасть змогу швидко реагувати на зміни. Особливу увагу треба приділяти оптимізації витрат шляхом скорочення неефективних видатків і перерозподілу ресурсів на критично важливі напрями діяльності.

Важливим складником фінансової стратегії також є диверсифікація джерел фінансування та залучення міжнародної допомоги й участь у державних програмах підтримки, як-от «Доступні кредити 5–7–9 %» і грантові ініціативи для малого та середнього бізнесу [3]. До того ж держава запровадила податкові пільги, серед яких зниження ставок єдиного податку, спрощення звітності та податкові канікули.

Адаптація фінансової політики залежить від галузевої специфіки. В аграрному секторі зростає значення внутрішнього ринку, у промисловості – модернізація обмежується необхідним мінімумом, у логістиці зростають витрати через ризики перевезень, ІТ-сектор акцентує на валютній виручці й кібербезпеці [5].

Підприємства активно впроваджують цифрові інструменти для фінансового аналізу та контролю, зокрема CRM-системи, ERP-рішення та BI-аналітику, що сприяє виявленню фінансових ризиків і прийняттю обґрунтованих рішень. Одним із дієвих методів прогнозування стає сценарний підхід, який передбачає розробку кількох варіантів розвитку подій: оптимістичного, реалістичного та песимістичного [4].

Варто наголосити, що управління фінансовими ризиками є ключовим елементом стратегії підприємств в умовах війни. Для зниження валютного ризику застосовуються інструменти хеджування, для кредитного – скоринг контрагентів.

тів, для виробничого – формування запасів і диверсифікація постачальників, а для логістичного – альтернативні маршрути та буферні склади [3]. Фінансова політика має забезпечувати підтримку ліквідності через акумулювання резервних фондів і відкриття кредитних ліній. Це дає змогу підприємствам покривати непередбачені витрати й підтримувати операційну діяльність у кризових умовах.

Державна підтримка є важливим складником фінансової стійкості бізнесу. Програми компенсацій релокації, гранти для розвитку виробництва та спрощені податкові режими суттєво знижують фінансове навантаження на підприємства [5]. До того ж особливої уваги потребує стратегічне управління ризиками з акцентом на диверсифікацію доходів, оптимізацію фінансових потоків та мінімізацію витрат. В умовах високої невизначеності ключову роль відіграє здатність підприємства швидко адаптувати фінансову політику до змін у зовнішньому середовищі.

Висновки. Отже, в умовах воєнного стану фінансова політика українських підприємств має базуватися на принципах гнучкості, стратегічного мислення, оптимізації витрат, підтримки ліквідності та активного використання інструментів державної підтримки. Такий підхід дає змогу не лише зберегти фінансову стійкість, а й створити передумови для подальшого розвитку після стабілізації економічної ситуації.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Кириленко О. П. Управління фінансами підприємств в умовах воєнного стану. *Фінанси України*. 2023. № 2. С. 34–45. URL: https://finukr.org.ua/?page_id=4523 (дата звернення: 18.03.2025).
2. Лібанова Е. М., Макарова О. В. Економічна політика в умовах війни: український вимір. *Економіка України*. 2022. № 5. С. 5–18. URL: http://www.economyukraine.org.ua/?page_id=2219 (дата звернення: 01.04.2025).
3. Програма «Доступні кредити 5–7–9 %». *Офіційний портал Міністерства економіки України*. 2025. URL: <https://www.me.gov.ua/?lang=uk-UA> (дата звернення: 03.04.2025).
4. Державна політика економічного відновлення. *Урядовий портал*. 2024. URL: <https://www.kmu.gov.ua> (дата звернення: 28.03.2025).
5. Ukrainian business in wartime: financial strategy and adaptation. *Deloitte Ukraine*. 2023. URL: <https://www2.deloitte.com/ua/en/pages/about-deloitte/articles/ukrainian-business-in-wartime.html> (дата звернення: 09.03.2025).